

Het verslag van de terugbrengreis van de kinderen van het project 2010

Het afscheid

Huilen, huilen, huilen

Het afscheid was genomen, ik zat in de bus dit keer in plaats van dat ik buiten met de bus mee rende om HET kind nog zolang mogelijk inzicht te hebben.

In de bus moest menig kind getroost worden. Ik was ook verdrietig terwijl ik “mijn” kind nog 3 dagen kon blijven zien. Maar al die verdrietige mensen buiten de bus, daar wordt je vanzelf verdrietig van.

Dag 1

De reis van dag 1 is goed verlopen. Even voetballen in de pauzes nadat de sandwich gegeten was, tussendoor wat drinken en dan de bus weer in.

Om half 5 waren we in de jeugdherberg waar we de kamers verdeelden. 3 tot 4 kinderen op een kamer.

Even de spullen uitpakken en dan lekker naar buiten. Spelletjes doen, voetballen etc.

Het kind komt weer in je boven tussen al die leuke enthousiaste kinderen.

Heerlijk om buiten te zijn, Het is lekker weer, mooie omgeving. Van het afscheid nemen die ochtend is op dit moment niets te merken. Gelukkig maar.

Om 18 uur konden we eten. Een buffetje met pasta en saus, risotto soep of iets dergelijks en verder kon je kiezen, plakken gehakt, komkommer, kaas, worst, brood en rijstepap toe.

Joepie.....

Wij hadden een flesje wijn erbij en ook wij hebben lekker gegeten en gedronken.

De kinderen konden daarna nog even buiten spelen en toen douchen (voor de laatste keer!!!!) en dan naar bed. Naar bed naar bed zei duimelot, eerst nog wat eten zei likkepot.....

Voordat ze slapen was het half 10. Wij, de volwassenen hebben nog een kaartpotje 31 gespeeld en ook op tijd naar bed want 6 uur stond de wekker voor de volgende rit.

Dag2

Slecht geslapen! Alle indrukken en gesprekjes moeten een plekje krijgen en wanneer doe je dat? 's Nachts als je je slaap het hardst nodig hebt.

Half 8 vertrok de bus richting Polen. De grens was niet ver en al spoedig hadden we ook Duitsland achter ons gelaten. Bij de eerstvolgende stop bleek de toilet van de bus verstopt te zitten. (overigens niet alleen de toilet, ik zat ook verstopt realiseerde ik me).

Alle pogingen de toilet te ontstoppen hadden geen baat alleen de geur in de bus werd er minder door. Verdere details over hoe te ontstoppen zal ik jullie besparen.

Gevolg was dat we meer stops moesten maken alleen voor het plassen. Bij de wat langere stops was er tijd om te voetballen, tikkertje te spelen of een ander balspel.

Ik merkte dat tijdens de busreis, Sasja langzaam afscheid aan het nemen was. Hij keek naar me en glimlachte. Hij is met zijn vrienden en niet meer met mij. De glimlach van dit kind breekt mijn hart en maakt een emotie in me los.

De kinderen gedroegen zich goed in de bus. Met plak, knip en knutselspullen met vouwblaadjes en DVD-tjes kwamen we de dag door. Af en toe een ziek kind maar echt kotspartijen waren er niet bij. Gelukkig.

Oh wacht een SMS van Ellen. “We krijgen de groeten van Ellen en ook aan Katja de groeten” roep ik. Doe de groeten terug, hoor ik iemand roepen. Dus ik had weer wat te sms-en. Ja, je moet wat.....als je 3dagen heen en 3 dagen terug in een bus doorbrengt.

Aankomst bij Maria

Net na Warschau, aankomst 18 uur, hadden we onze overnachting bij Maria. Een joods echtpaar wat een jeugdherberg runt. Ze neemt ook direct de touwtjes over. Heerlijk even. De kinderen spelen buiten tot 18.45 uur en daarna eten. Na het eten tanden poetsen en voorlezen door Olga en naar bed. Geen douche want daar is niet genoeg water voor. Wij, de volwassenen, konden wel douchen. Het tijdstip van naar bed gaan vond ik wat vroeg, het was tenslotte hun laatste avond. Jammer.

Het duurde nog wel even voordat ze sliepen, ze hadden lol en dat vind ik fijn om te merken. Wij zaten bij de kachel met een glaasje en een nootje, de dingen van alle dag te bespreken, het leek wel therapie ☺

Dag3

6 uur op, half 7 ontbijt, 7 uur vertrek.

Strak schema, strakke planning. Geen idee hoeveel tijd we aan de grens kwijt gaan zijn (dat is 7 kwartier geworden, netjes!) en hoe laat we aankomen?? Spannend.....

De hele dag bussen, wachten, zitten, eten, drinken, stoppen, plassen en weer verder.

Lange dag, maar de kids gedroegen zich wonderbaarlijk goed. Sommige kinderen trekken zich terug, zij willen niet naar huis. Zielig om te zien maar helaas het is niet anders....

DE AANKOMST

21.15 aankomst bij school. Jemig wat een rit, maar goed we zijn er.

Hartstikke donker, allemaal vreemde zoekende mensen om de bus. Bijna angstig maar het is goed volk moet je maar denken. De kinderen zijn enthousiast hun vader en/of moeder weer te zien.

Iedereen de tassen pakken en naar binnen. In de kantine van de school nam Pim het woord samen met Olga. Ze lieten een stuk van de film van Nederland zien, het vertrek uit Bronnitsa, 2 maanden geleden, en de aankomst in Nederland en al de uitstapjes en lol die ze hebben gehad.

Ik stond daar, aan de zijkant en observeerde de mensen, maakte foto's. Bijzonder om te zien hoe "onze" kinderen ineens zo aan deze vreemden toebehoren. Ik keek ook naar "mijn" Sasja, ik kon mijn ogen niet van hem afhouden. Hij zat naast zijn moeder maar zij zat met zijn jonger broertje op schoot. Ik ben tenslotte op de stoel van Sasja gaan zitten met Sasja op schoot. Zo zag hij ook beter en keek niet meer tegen de ruggen aan van de mensen voor hem.

Ik wilde nog zo dicht mogelijk bij hem zijn, hem knuffelen voordat hij straks weg zou zijn. Olga vertaalde wat Pim vertelde en de ouders keken en de directrice Valentina keek ook en deed eigenlijk geen woordje, wat je toch zou verwachten. Zij sloot ook niet af of iets dergelijks. Het was daardoor ineens afgelopen en vertrokken de kinderen ☺

Nadat iedereen weg was, gingen wij in de school aan de maaltijd aan de champagne, wodka en water. Valentina nam nu wel het woord en bedankte ons.

Wij genoten van de maaltijd en de wodka. Een stuk spanning viel van ons af, de kinderen waren thuis en onze taak zat erop. Proost.....

Wij (Pim en ik) sliepen in het huis van Karina. Janny sliep bij Micha thuis en Ton en Annelies bij Diana en Angelina en de chauffeurs bij Dasha.

Dag4

Na een nacht waarin ik bijna weer niet geslapen had en Pim overigens ook niet, begonnen we aan het ontbijt. Na het ontbijt liepen we naar school, 2 minuten lopen, we hadden om 9 uur afgesproken. Alleen Janny moesten we ophalen. In het zonnetje gezeten wachtend op een schoolbusje waarmee we de dag rond zouden rijden om gezinnen te bezoeken. We kregen koffie op school en om 10 uur kwam het busje. Ieder had zijn verhaal over het gezin waar die geslapen had.

Het huis waar wij sliepen was een stenen huis met een gewone wc, een bad maar geen stromend water. Wel een gelegenheid met een teil om je te wassen met warm water. Heerlijk. AenT (Annelies en Ton) daarentegen sliepen in een armoedig huisje. Moeder is 28 jaar met 5 kinderen. Het huisje heeft 1 kamer. De bedden worden van elkaar gescheiden dmv gordijnen.

We namen de bus om Janny op te halen. Zij zat in een dorp 12 km verderop.

Janny had ook veel verhalen over het gezin van Misha waar ze sliep. Het huisje werd pas door hen bewoond sinds 3 maanden. En zij waren erg blij met dit huisje. Kun je je voorstellen hoe ze eerst moeten hebben gewoond als je dit huisje ziet.

De bezoeken

Huis van “grote” Katja en Anja

Het eerste bezoek was aan Katja (van Ellen). Mooi stenen huis, Katja zag er erg gelukkig uit bij haar moeder, thuis in haar omgeving. Ze heeft het huisje laten zien en de koe en de tuin en de wc. Voor Wit-Russische begrippen een mooi huis. Daarna liepen we naar Anja's huis (van fam. Bos). Hier hebben we wat gedronken en gegeten. De champagne fles werd open getrokken en hebben we geproost.

Voor de gezinnen die we bezochten is het een hele eer dat je komt en halen ze alles uit de kast om ons te verwelkomen. En ik....ik voel me net hoog bezoek, een soort prinses.

Nasja's thuis

Na dit bezoek zijn we naar een ander dorp gereden om Nasja (van Evelien) te bezoeken. Ze woont in een flat, de entree zag er ernstig vervuild uit maar het appartement was keurig. Wij hebben er koffie en thee gedronken. Nasja is met haar zusje 5 jaar geleden geadopteerd door familie waar ze nu woont

De Kolchoz

Het volgende bezoek was een Kolchoz met 1320 koeien en 100 hokken voor kalfjes tot 20 dagen oud en dan gaan ze naar verzameljokken op gewicht. Die dag waren er 4 kalfjes geboren. Voor Janny was het héél leuk om dit even te zien. Ook de melkmachines en de ketels hebben we gezien.

Daarna hebben we een “heilig” watertje bezocht. Dit stroompje waterval is helder water en niet vervuild of besmet. Dus het kon gedronken worden en we waren in de veronderstelling dat het ons zou verjongen. Een verjongingskuur kon ik wel gebruiken na al die slapeloze nachten.

Bezoek aan het huis van Sasja

Het moment was aangebroken om een bezoek te brengen aan “mijn” Sasja.

Alhoewel hij in Nederland nog een keer gezegd had “Jeannette njet dom Sasja” had ik nog een tasje voor hem die we bij hem thuis moesten brengen.

De bus stopte, spullen mee en naar het huisje. Een houten huisje. Mijn hart klopte in mijn keel. Hij zat buiten, met zijn bal, te spelen met een stukje glas, ons niet aankijkend.

Zijn broertje en opa zaten op het bankje voor het huis.

Sasja keek op, en wij gingen naar binnen.

Tranen stonden in mijn ogen bij het zien van hun huisje. Eén kamer, bedden afgescheiden door gordijnen. Een tafeltje met wat te eten en we kregen een sapje.

Zijn zus van 14 liep er ook met een sjaaltje uit Nederland om. We hebben wat foto's gemaakt en moesten toen afscheid nemen.

Buiten zat hij nog steeds. Dag schat, dag lieverd. Hij zei: “doei Jeannette”.

Zwaaiend moesten we hem achter laten.

Lunch op school en Katja en André

We gingen naar school voor de lunch. Svetta had die klaargemaakt. Heerlijke soep en salade en brood. We hadden niet veel tijd want er waren schoolkinderen die zaten te wachten om weggebracht te worden. Na de lunch gingen we naar kleine Katja en André.

Daar hebben ze 4 kinderen in een klein huisje, nummer 112.

We hebben daar niets gedronken, even staan praten met Katja en André. De spullen bewonderd, het huisje gekeken en toen door naar het volgende adres.

Huisje van Angelina en Diana

Dat was Angelina en Diana, het gastgezin van AenT.

We hebben het huisje bekeken en de kinderen bewonderd, een drukte met 5 kinderen.

Ook de la onder het bed van AenT want daar lag een poes met 5 jonkies van een paar dagen oud. Zij wonen overigens ook in 1 ruimte met bedden afgescheiden door gordijnen.

Ook de koe hebben we gezien en het kalf stond helemaal in het donker, zielig.

AenT bleven achter terwijl wij terug gingen naar Bronnitsa. Tot morgen.

Janny hebben we afgezet bij haar huis en wij gingen door naar school.

Daar vandaan liepen we naar het huis van Svetta om nog een wodka te drinken samen met de chauffeurs en Olga.

Olga werd daar opgehaald met een auto door een vriend en vertrok richting Minsk. Dus ook Pim nam afscheid.

Pim en ik gingen “thuis” eten, heerlijke salade en blini's (soort pannenkoeken).

Na het eten zijn we naar Dasha's huis gegaan. Svetta had gevraagd of ik meeding de banja (sauna) in. Nou dat wilde ik wel. Heerlijke banja. De directrice Valentina ging ook mee. De banja was in een houten schuurtje in de tuin. Met een groot vat water en een kachel.

Het was er donker en warm, heerlijk. Er werd met berkentakken geslagen. Ik keek mijn ogen uit, wat een belevenis. Ik had af en toe het gevoel in een film beland te zijn.

Ook na de banja werd er volop gegeten en gedronken en muziek gemaakt in het gezin van Dasha. Er werden liederen gezongen en iedereen had het naar zijn zin.

Vertrek uit Bronnitsa

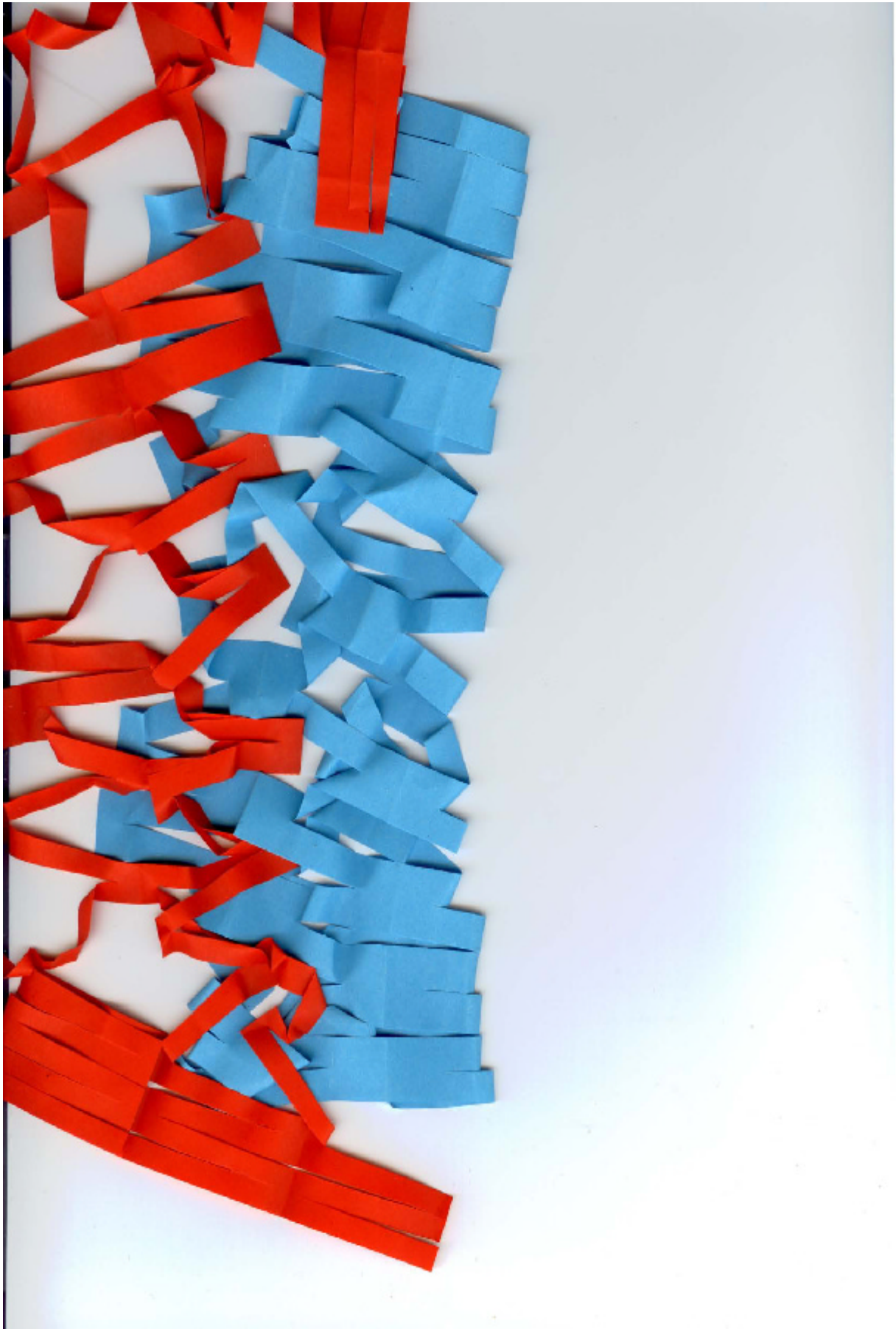
De andere ochtend heeft Pim me gewekt met de woorden: “Jeannette, ben je er al klaar voor”
Ik keek op mijn horloge en zag half 6 terwijl de bus pas 7 uur ging. Ik dacht: zo die is er vroeg bij. Maar na 5 minuten viel het kwartje, ik had mijn horloge op Nederlandse tijd laten staan dus had ik nog 20 minuten om me aan te kleden en te ontbijten.
Ik storm mijn kamer uit en wie zit daar, in de keuken? De moeder van Sasja met een cadeau. Ze keek haar ogen uit in de keuken van Karina, voor haar was dat al luxe.
Ze was blij me te zien en we omhelsden elkaar.. Ik voelde de tranen alweer opkomen.
Ze vertelde dat Sasja gehuild had, toen ik weg was. Ja..... natuurlijk ik voelde alweer die tranen. Maar hij was er nu niet bij want hij sliep nog.

Het was regenachtig, triest weer en we zouden om 7 uur vertrekken. Pim kreeg een sms. Van AenT, er was geen auto beschikbaar , ze kwamen met paard en wagen.....
Wie gelooft nou zoiets??? Nou het was echt waar. Om kwart over 7 kwamen ze in zicht. Met de moeder van het gezin (5 kinderen thuis achterlatend) en iemand die een parapluie ophield voor AenT. Gierend van het lachen uiteraard. Nou de foto's zijn het bewijs van het tafereel.
Toen was het echt tijd om te vertrekken.
Janny nam afscheid van Misha, zij was er al om half 7, maar Misha sliep half in de auto. De schoonmoeder reed nog een stukje mee met de bus, die moest ergens heen.
De directrice was er NIET, (teveel wodka??). Svetta was er wel en de moeder van Sasja. Dag dag, het gaat jullie goed.
De regen maakte het geheel nog troostelozer op die zandwegen.
Toen waren ze uit het zicht verdwenen en was het STIL. Stil in de bus waar daarvoor nog 23 leuke kinderen zaten die een fantastische tijd in Nederland hebben gehad.
Het is stil in de bus. Akelig stil.....
Pim zit met muziek op naar buiten te staren.
Janny ligt met haar ogen dicht.
Annelies staart naar buiten
Ton luistert muziek.
En ik, ik kijk de foto's op mijn toestel en probeer mijn ogen droog te houden, wat overigens niet lukt.

Aankomst in hotel Intourist in Brest was half 4. We konden weer douchen en shoppen in het winkelcentrum aan de overkant van de straat. Cadeautje voor Piet (chauffeur) gekocht
Daarna zijn we gaan eten in een goed restaurant Jules Vernes. Heerlijk gegeten en een gezellige avond gehad.

Dag 5

Vertrek 7 uur uit het hotel dus 6 uur ontbijten.
Piet was jarig, hiep hiep hoera en tijdens “therapie” ons dagelijks praatje hebben we zitten knippen, plakken, praten en huilen, foto's kijken, naar buiten staren, muziek luisteren. We hebben de slingers voor Piet gemaakt. Hierbij de foto, we noemden ze de “therapeutische slingers”. De bus hing er vol mee en Piet kreeg een matroeska voor zijn verjaardag.

therapeutische slinger

Bij de grens naar Polen hebben we helaas drie en half uur vastgestaan. Zonde van de tijd, we moesten tenslotte nog 660 km rijden. Wij Warschau kwamen we in de file terecht, weer een vertraging van 2 uur. Uiteindelijk hadden we 4 uur 's middags pas 220 km gereden. We kwamen 's avonds om 22.50 uur aan in het hotel, helemaal gaar. Direct naar het restaurant om wat te eten want die sloot om 24 uur.

Na het eten direct naar bed.

Dag 6

8 uur vertrek uit het hotel Sen. Kwart over 9 de grens naar Duitsland over. Onderweg nog wat plaspauzes gehad. Aankomst tijd in Alphen aan den Rijn 18.30 uur.

Uitspraken, die het goed deden, tijdens onze reis waren:

“Hallo, ik ben Arie”

“Hallo, ben je er klaar voor”

“We gaan in therapie”

“De therapeutische slinger voor in het plakboek”

Einde van een zeer indrukwekkende en emotionele terugreis van de kinderen uit Bronnitsa, Wit-Rusland, April 2010, door Jeannette Verschuur.